

18 januari 2017

ARKITEKTURVÄNNER. Åter är ett verksamhetsår till ända- och ett nytt påbörjat. Dags att titta lite bakåt, men mest framåt. Det har varit ett intensivt verksamhetsår med ett stort antal programpunkter; 10 studiebesök, 7 föreläsningar, 2 visningar på ArkDes, en lördagsutflykt, en resa till Kiruna och en till Venedig samt ett som vanligt välbesökt årsmöte. Under vintern genomförde vi också ett medlemsmöte för att få inspel till det remissyttrande som styrelsen skulle avge på Christer Larssons utredning Gestaltad Livsmiljö, bl a dess förslag om att i praktiken lägga ner ArkDes. Dessbättre gav kulturministern under våren klart besked att ArkDes skall vara kvar som nationellt arkitekturmuseum och bedriva en främjande, samverkande och debatterande roll i arbetet för god arkitektur, form och design. Ännu har vi inte hört något om efterträdare till Kerstin Brunberg, vars förordnande gick ut vid halvårsskiftet. På det nya året möttes vi av det fantastiska beskedet att ArkDes ökat sitt besöksantal med 122% under 2016-grattis moderskepp!!! Vänföreningens förhoppning för det nya året är att vi ser ett fortsatt ökat intresse för arkitektur- och samhällsbyggnadsfrågorna och att detta manifesteras i ett ökat medlemsantal i föreningen. Och så hoppas vi förstås att nedanstående och kommande programpunkter ska kännas inspirerande för er alla. Välkomna!

TIDSTYPISKT - DETALJERNA BERÄTTAR...

Tidstypiskt, Arkitekturdetaljer i flerbostadshus 1880-1980 är titeln på en aktuell bok av arkitekterna Cecilia Björk och Laila Reppen (Byggtjänst 2016). Författarna är sedan länge kända för viktiga grundläggande skrifter om arkitektur och stadsbyggnad från olika tidsperioder. Den första boken, *Så byggdes husen*, kom redan på 1980-talet - och har sedan givits ut i nya upplagor. Författarna önskar med den senaste boken *Tidstypiskt* öka medvetenheten och kunskapen om detaljernas betydelse för vår byggda miljö. Genom att beskriva de stilhistoriska skillnaderna i utformning av fönster, trapphus och snickerier decennievís från 1880-tal till 1970-tal lyfter de fram vardagsarkitekturen. Boken är resultatet av mer än fem års forskning och dokumentation, då de bland annat inventerat trapphus och lägenheter, gjort måttstudier på dörrkarmar och golvlister, fotograferat utrivet byggmaterial i återvinnings säckar och studerat öppna spisar på Hemnet! Cecilia Björk och Laila Reppen berättar om sitt arbete och boken.

TID & PLATS: Tisdagen 7 februari kl. 17.00, Aula ArkDes

AVGIFT: 150 kr

ANTAL: ca 100

INGEGERD RÅMAN BERÄTTAR...

Ingegerd Råman är en av våra främsta formgivare, som kännetecknas av vackra bruksföremål med enkel design i keramik och glas kretsande kring mat, dryck och dukade bord. De flesta känner nog igen hennes skira karaff med tillhörande glas. Ingegerd har vid flera tillfällen fått utmärkelsen Utmärkt Svensk Form och finns representerad på Nationalmuseum, Victoria & Albert Museum i London m fl. På senare år har hon också samarbetat med Gert Wingårdh i prisade projekt som Svenska ambassaden i Washington, Aula Medica och i den pågående

tillbyggnaden av Liljevalchs konsthall. I den senare, resultatet av en arkitekttävling, visar sig samarbetet genast i fasadens glasmosaik. Ingegerd Råman har mycket att berätta från sin verksamhet då och idag, och bland aktualiteterna kan nämnas en kollektion för IKEA, ett internationellt konstprojekt i Japan – och en utställning om hennes verk som under hösten visats på Nationalmuseum och Vandalorum.

TID & PLATS: Tisdagen den 14 februari kl. 17.00 i Aula ArkDes

AVGIFT: 150 kr

ANTAL: ca 100

VÅRENS FÖRELÄSNINGSSERIE: DEN TÄTA STADEN

Även denna termin kommer vi att ordna tre föreläsningar inom ramen för temat **Den täta staden- rummen mellan husen**. "Den täta staden" är idag ett positivt laddat begrepp, kanske man kan kalla det en nödvändighetens planeringsideologi när befolkningstillväxten är rekordartad. Det är svårt att ifrågasätta bostadsbehovet och den resurshushållning som det kan innebära att förtäta och därmed utnyttja befintlig infrastruktur. Förtätning kan också användas för att komplettera ensidiga miljöer, socialt, funktionellt eller arkitektoniskt, men rymmer även svåra avvägningar och problem. Kampen om "rummen mellan husen" hårdnar, barnen får mindre rum i staden, gröna lungor naggas i kanten och trängselproblem uppstår. I Stockholm uppnås förtätningen numera också genom att man bygger på höjden - det gäller nya hus och påbyggnader på gamla. Detta påverkar stadssiluetten, ger sämre solljusförhållande, slagskuggor och risk för vindtunneffekter.

Läs om föreläsningarna i separat programblad!

SWEDBANKS NYA HUVUDKONTOR

För ett par år sedan flyttade Swedbanks huvudkontor till centrala Sundbyberg, en flytt som föranleddes av att banken önskade en ny byggnad som bättre understödde bankens nya aktivitetsbaserade arbetssätt. Den nya byggnaden omfattar 45.000kvm BTA och de skraddarsydd lokalerna för 2.500 anställda har lett till en ökad effektivitet, flexibilitet och lägre hyra. Fastighetsägare är Humlegården Fastigheter och byggnadens arkitekt är danska 3XN (tidigare benämnt 3xNielsen) med Kim Herforth Nielsen, grundare och kreativ chef som projektansvarig, medan Tengbom svarar för den lösa inredningen. Planen bygger på en zigzag-lösning som utvecklats av arkitektkontoret till ett tema även i andra projekt, varmed den stora volymen bryts upp i en mänsklig skala så att den både invändigt och utvändigt verkar inbjudande och överskådlig. Arkitekten skriver också på hemsidan att designen tar avstamp i Swedbanks kärnvärden: öppenhet, enkelhet och omtanke. Byggnaden är certifierad i Miljöbyggnads högsta klass, och har vunnit en rad utländska priser, däribland det prestigefulla ULI Global Excellence Awards utdelat av Urban Land Institute i USA. Vi träffas på en av fastighetens ljusgårdar där arkitekt Anders Wadman, partner och kontorschef på 3XN Sverige i Stockholm och handläggande arkitekt för byggnaden, berättar om byggnaden före en guidad tur med företrädare för banken. Obs, tiderna!

TID & PLATS: Måndagen den 13 mars kl. 15.30 (till 16,45), Landsvägen 40 Sundbyberg

AVGIFT: 100 kr

TRYGG-HANSAS HUS - UTVECKLING AV EN IKON

Trygg- Hansahuset är ett byggnadskomplex som uppfördes 1972-1977 på Kungsholmen, som huvudkontor för den nybildade försäkringskoncernen. Arkitekter är Anders Tengbom och Stefan Solomon, medan gårdens parkanläggning har stadsträdgårdsmästare Holger Blom som upphovsman. År 2009 blåklassades fastigheten av Stockholms Stadsmuseum, vilket är den starkaste kommunala klassningen. 2014 köpte Areim fastigheten av Trygg- Hansa. För att öka attraktiviteten och kvarterets konkurrenskraft vill Areim nu uppdatera byggnaderna för att möta kraven från dagens företag. Genom att öppna upp anläggningen och göra den till en tillgänglig handelsplats kan den bli den knutpunkt som den här delen av Kungsholmen saknar; en plats som människor söker sig till. Den föreslagna ombyggnaden innebär främst att paviljongen och ytorna under mark öppnas upp för allmänheten och att nya kontorsvåningar byggs på taket. De franska arkitekten Manuelle Gautrand är arkitekt för det aktuella förslaget och arbetar med "lokalt stöd" från svenska arkitektkontoret Equator Stockholm. Guide på visningen är Per Sallmén, fastighetschef, Areim och Yves Chanterreau, senior arkitekt och partner, Equator Stockholm.

TID & PLATS: Måndagen den 27 mars 2016 kl.18.00.

AVGIFT: 100 kr

JOSEF FRANK- VERNISSAGE OCH VISNING

ArkDes laddar nu för en ny, stor utställning *Josef Frank- Against Design*. Utställningen som visas 10 mars - 27 augusti 2017 är den mest heltäckande utställning som har gjorts om den världsberömde arkitekten och formgivaren. Den visar bredden i Josef Franks mångsidiga produktion - från banbrytande arkitektur till färgsprakande mönster och möbler. Utställningen som är en bearbetning av en utställning i Wien 2016, presenterar även unikt och aldrig tidigare visat material från ArkDes samlingar. Läs mer nedan om ArkDes aktiviteter i samband med utställningen. Utställningen är gratis för vänföreningens medlemmar. ArkDes har två allmänna visningar varje vecka. Men ArkDes bjuder dessutom in vänföreningen till en egen visning under ledning av Karin Åberg Waern, publik chef vid ArkDes.

TID & PLATS: Vernissage den 9 mars- särskild inbjudan kommer/mail. Har du inte mail meddela intresse till kansliet. Visning för vänföreningen onsdagen den 19 april kl. 16.00

AVGIFT: ingen avgift

GAMLA VÄNNER - OCH NYA!

Genom vänföreningens verksamhet får du hjälp att orientera dig och hålla dig à-jour med vad som händer på arkitektur- och samhällsbyggnadsområdet. Genom att stödja vänföreningen stöder du också ArkDes och vänföreningen i den kunskapsuppbyggnad- och kunskaps-spridning kring dessa frågor som är en nödvändighet i ett demokratiskt samhälle. Förra året infördes fri-entré-reformen vid ett antal statliga museer, däribland ArkDes och Moderna Museet. Det är i grunden en sympatisk reform, men det är samtidigt inte något som vi i de olika vänföreningarna jublar över. Men i vår förening har vi dessbättre en relativt låg medlemsavgift kombinerat med en i huvudsak avgiftsbelagd verksamhet. Så vi hoppas att vi inte behöver vara lika oroade för det framtida medlemsantalet som i de föreningar som

tidigare värvat medlemmar främst genom att erbjuda "fri-entré". Så hoppas vi förstås att ni medlemmar ska välja att stanna hos oss - kanske rentav hjälpa oss värva nya medlemmar.

Medlemsavgifterna för 2017 har trillat in i god takt. Om du har betalt in avgiften får du det nya medlemskortet med detta brev! Medlemsbrevet skickas också till er som varit medlemmar 2016 även om ni inte förnyat medlemskapet - i brevet till er ligger en inbetalningsavi som påminnelse. Även företagsmedlemmar får sina kort i denna sändning.

ÖVRIGT

ÅRETS STÄMMA planeras äga rum i mitten av maj som vanligt. Kallelse till stämman med plats, tid och program bifogas nästa medlemsbrev 2: 2017 som skickas ut i börja av april. Den som vill lämna in motion måste göra det före den sista mars enligt stadgarna, som återfinns på hemsidan.

ANTAL DELTAGARE I VÅRA STUDIEBESÖK är i allmänhet kring 30. Avsteg från detta anges i informationen om besöket.

ANMÄLAN Om inte annat anges, sker anmälan per telefon eller mail, enligt nedan. Anmälan till föreläsningarna krävs inte - men hör gärna av dig så vi har lite koll!

Detta händer på ArkDes

Josef Frank - Against Design. Som ovan nämnts öppnar vårens och sommarens stora utställning med vernissage den 9 mars. Dagen därpå, 10 mars, kommer curatorerna Sebastian Hackensmidt och Hermann Czech att visa utställningen. ArkDes planerar tre aktiviteter i anslutning till utställningen. De inleds den 14 mars med ett samtal om Josef Frank som arkitekt, stadsplanerare och modernist och fortsätter 4 maj (*Vad vill man med Kungsan?*), och 17 juni (*Exilarkitektur i dagens Sverige- vad är det?*).

Under Stockholm Design Week (8 -12 februari) visas utställningen **Designed to Last**, om material, produktion, kvalitet och konsumtion i samtida svensk design. Utställningen pågår 8 februari- 19 mars.

Den 7 mars planeras en konferens tillsammans med tidskriften Camino Magasin och Hållbar Stad på temat **Håller vi?** Barkar världen åt fel håll?

I mars och april återkommer projektet Fråga arkitekten och kulturnatten..

I april visar ArkDes **Ung Svensk Form**, utställningen som ger en inblick i samtida ung svensk formgivning.

Läs mer om ArkDes program på www.arkdes.se

ARKITEKTURENS VÄNNER, VÄNFÖRENING TILL ARKITEKTUR- OCH DESIGNCENTRUM

Mikaela Eckered, Inger Lundmark och Hanne Weiss Lindencrona. Kansliet, tel 08-611 35 96, är säkrast bemannat på onsdagar kl. 10-16. E-post: vannerna@arkdes.se